

สมรรถภาพการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในเขตภาคตะวันออก

นงคัณฐ ตระกูลไทย

28 ก.ค. 2547

180239

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

พฤษภาคม 2547

ISBN 974-382-953-9

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ นางคันขุ ตระกูลไทย ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์
..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประชุม รอดประเสริฐ)
..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม)
..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. สมโภชน์ อนนกุลสุข)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า
..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประชุม รอดประเสริฐ)
..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม)
..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. สมโภชน์ อนนกุลสุข)
..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. สุรัตน์ ไชยชมภู)
..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. นवलพอง อุดรพิมพ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประทุม ม่วงมี)

วันที่ ๒๖ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำปรึกษาและช่วยแนะนำแก้ไขอย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. ประชุม รอดประเสริฐ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร. ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม และ อาจารย์ ดร. สมโภชน์ อเนกสุข กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้และประสบการณ์อย่างกว้างขวางในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณอาจารย์ ดร. สุรัตน์ ไชยชมภู และ อาจารย์ ดร. นวลผจง อุดรพิมพ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ และทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความสมบูรณ์ของเนื้อหาและความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำวิจัย และขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียน ห้วยน้ำหมวดวิชา ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา จึงทำให้วิทยานิพนธ์สำเร็จด้วยดี คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบเป็นกตัญญูตาแด่มารดา บิดา ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

นงคันุช ตระกูลไทย

43920631: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: สมรรถภาพ/ การบริหารงานโรงเรียน/ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

นงกันูช ตระกูลไทย: สมรรถภาพการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตภาคตะวันออก (ADMINISTRATIVE ABILITY OF THE GOVERNMENT SECONDARY SCHOOL PRINCIPALS IN THE EASTERN REGION) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: ประชุม รอดประเสริฐ, Ed.D., ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม, ค.ค., สมโภชน์ อเนกสุข, 126 หน้า. ปี พ.ศ. 2547 ISBN 974-382-953-9

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสมรรถภาพการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตภาคตะวันออก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนหัวหน้าหมวดวิชา และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 375 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า เกี่ยวกับสมรรถภาพการบริหารงานโรงเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าวิกฤต และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

1. สมรรถภาพการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตภาคตะวันออก ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชา และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก
2. สมรรถภาพการบริหารงานโรงเรียน ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนเพศหญิง กับผู้บริหารโรงเรียน เพศชาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)
3. สมรรถภาพการบริหารงานโรงเรียน ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์มาก กับผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์น้อย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)
4. สมรรถภาพการบริหารงานโรงเรียน ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่บริหารงานอยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)
5. สมรรถภาพการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชา และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่แตกต่างกัน

43920631: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION;
M.Ed. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: ABILITY/ SCHOOL ADMINISTRATION/ SECONDARY SCHOOL
ADMINISTRATORS

NONGNUCH TRAKOOLTHAI: ADMINISTRATIVE ABILITY OF THE
GOVERNMENT SECONDARY SCHOOL PRINCIPALS IN THE EASTERN REGION.
THESIS ADVISORS: PRACHOOM RODPRASERT, ED.D., PRASERT SOMPONGTAM,
PH.D., SOMPOCH ANEGASUKHA, ED.D. 126 P. 2004. ISBN 974-382-953-9

The purpose of this research was to study the administrative ability of the school principals in the eastern region. The samples consisted of 375 administrators, department heads, and the chairpersons of basic education school committee. Five - level rating scale questionnaires were used as data collecting instruments. Data were analyzed by using mean, standard deviation, and one-way ANOVA. The findings were as follows;

1. The administrative ability of the secondary school principals, as perceived by school administrators, department heads and the chairpersons of basic education school committee, in every aspect was rated of being at high level.
2. There were statistically significant differences in the administrative ability between female principals and male principals. ($p < .05$)
3. The administrative ability of the school principals with more experience was significantly different from those with less experience. ($p < .05$)
4. There were statistically significant differences in the administrative ability among the principals of schools with difference sizes. ($p < .05$)
5. There were no different perceptions of the school principal administrative ability among administrators, department heads and the chairpersons of basic education school committee.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
คำถามของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
กรอบความคิดของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
ความหมายของสมรรถภาพ.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถภาพการบริหารการศึกษา.....	12
สมรรถภาพการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	30
3 วิธีดำเนินการวิจัย	33
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	33
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	35
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ.....	36
การเก็บรวบรวมข้อมูล	37
การวิเคราะห์ข้อมูล	37
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	39
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	39
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	39
5 สรุปและอภิปรายผล	52
สรุปผลการวิจัย.....	52
อภิปรายผล	53
ข้อเสนอแนะ.....	57
บรรณานุกรม.....	59
ภาคผนวก.....	65
ภาคผนวก ก สำเนาหนังสือ.....	66
ภาคผนวก ข ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	70
ภาคผนวก ค การวิเคราะห์ข้อมูลรายด้านและรายข้อ.....	73
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	118
ประวัติย่อของผู้วิจัย	126

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตภาคตะวันออก จำแนก ตามจังหวัด และขนาดโรงเรียน.....	34
2 กลุ่มตัวอย่างโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน และกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามจังหวัด.....	35
3 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสมรรถภาพการบริหาร งานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ และขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน ในเขตภาคตะวันออก.....	41
4 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสมรรถภาพการบริหาร งานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตภาคตะวันออก จำแนก ตามความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง.....	42
5 การทดสอบค่าวิกฤตที่ (t-Test) เปรียบเทียบสมรรถภาพการบริหารงานโรงเรียน ระหว่างผู้บริหารเพศชายกับผู้บริหารเพศหญิง ในเขตภาคตะวันออก	43
6 การทดสอบค่าวิกฤตที่ (t-Test) เปรียบเทียบสมรรถภาพการบริหารงานโรงเรียน ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์มาก กับผู้บริหารโรงเรียนที่มี ประสบการณ์น้อย.....	44
7 การวิเคราะห์ความแปรปรวนตามความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องเพื่อเปรียบเทียบ สมรรถภาพการบริหารงานระหว่างผู้บริหารโรงเรียนขนาดต่างกัน.....	45
8 การทดสอบความแตกต่างรายคู่เปรียบเทียบสมรรถภาพการบริหารงานโรงเรียน ด้านการบริหารงานทั่วไป ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน ขนาดต่างกัน.....	46
9 การทดสอบความแตกต่างรายคู่เปรียบเทียบสมรรถภาพการบริหารงานโรงเรียน ด้านการบริหารงานธุรการระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน ขนาดต่างกัน.....	47
10 การทดสอบความแตกต่างรายคู่เปรียบเทียบสมรรถภาพการบริหารงานโรงเรียน ด้านการบริหารงานวิชาการ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน ขนาดต่างกัน.....	47

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11 การทดสอบความแตกต่างรายคู่เปรียบเทียบสมรรถภาพการบริหารงานโรงเรียนด้านการบริหารงานบริการ ระหว่างผู้บริหาร โรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน.....	48
12 การทดสอบความแตกต่างรายคู่เปรียบเทียบสมรรถภาพการบริหารงานโรงเรียนด้านการบริหารงานโรงเรียนกับชุมชน ระหว่างผู้บริหาร โรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน.....	49
13 การทดสอบความแตกต่างรายคู่เปรียบเทียบสมรรถภาพการบริหารงานโรงเรียนด้านการบริหารงานอาคารสถานที่ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน.....	49
14 การทดสอบความแตกต่างรายคู่เปรียบเทียบสมรรถภาพการบริหารงานโรงเรียนระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน.....	50
15 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบสมรรถภาพการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตภาคตะวันออก ระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชา และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	51
16 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับความสามารถในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตภาคตะวันออก	72
17 คะแนนเฉลี่ย ความเที่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสมรรถภาพการบริหารงานด้านการบริหารงานทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตภาคตะวันออก จำแนกตามความเห็นของผู้เกี่ยวข้องและจำแนกตามสถานภาพของผู้บริหารโรงเรียน.....	74
18 คะแนนเฉลี่ย ความเที่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสมรรถภาพการบริหารงานด้านการบริหารงานธุรการ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตภาคตะวันออก จำแนกตามสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล และจำแนกตามสถานภาพของผู้บริหารโรงเรียน.....	81

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
19	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสมรรถภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตภาคตะวันออก จำแนกตามสถานภาพของผู้บริหารโรงเรียนและสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล..... 87
20	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสมรรถภาพการบริหารงานด้านการบริหารงานปกครองนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตภาคตะวันออก จำแนกตามสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล และจำแนกตามสถานภาพของผู้บริหารโรงเรียน..... 93
21	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสมรรถภาพการบริหารงานด้านการบริหารงานบริการ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตภาคตะวันออก จำแนกตามสถานภาพของผู้ให้ข้อมูลและจำแนกตามสถานภาพของผู้บริหารโรงเรียน..... 98
22	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสมรรถภาพการบริหารงานด้านการบริหารงานโรงเรียนกับชุมชน ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตภาคตะวันออก จำแนกตามสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล และจำแนกตามสถานภาพของผู้บริหารโรงเรียน..... 106
23	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสมรรถภาพการบริหารงานด้านการบริหารงานอาคารสถานที่ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตภาคตะวันออก จำแนกตามสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล และจำแนกตามสถานภาพของผู้บริหารโรงเรียน..... 112

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบความคิดของการวิจัย.....	5

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University